

ΠΛΑΤΩΝΑ » στην ΑΧΕΠΑ ΝΝΟ!

Στον διάλογο «Σοφιστής» π ουπόθεση θέλει να επισκέπτεται την Αθήνα ένας ξένος από την Ελέα της Μεγάλης Ελλάδας, ο οποίος στις φιλοσοφικές του συζητήσεις υπενθυμίζει τις περί του όντος μεγάλες αλήθειες του τρανού Παρμενίδη. Τις υπενθυμίζει, όμως, μόνο και μόνο για να καταδείξει το πώς πρέπει να νοούνται έτσι ώστε να οδηγούν σε μία πληρέστερη σύλληψη της αλήθειας. Με άλλα λόγια, μέσω αυτού του ελεάτη ξένου ο Παρμενίδης βρίσκεται τελικά στην Αθήνα το γόνιμο έδαφος για τη δημιουργική μεταπλασία του. Ένας ξένος, λοιπόν, στην φιλόξενη Αθήνα βρίσκεται στη γραφή του Πλάτωνα τον ιδανικό ξενιστή για να δείξει όπι οι ιδέες του δεν είναι καθόλου ξένες αλλά οικείες, πράγμα τω όντι ξένον και παράξενον! Ο Πλάτωνας φαίνεται να ταχυδακτυλουργεί τον «Σοφιστή» στη βάση όλων των συνδηλώσεων της λέξης «ξένος». Ποιος είναι τελικά ο ξένος στην ίδια μας την πόλη; Μάπως εμείς οι αυτοβαυαλίζόμενοι Αθηναίοι; Ο ελεάτης ξένος ήρθε – είναι σαν να μας λέει ο Πλάτωνας – και μας υπενθύμισε αυτό που πάντοτε είχαμε μέσα μας, ασυναίσθιτο κι αδούλευτο, και που τώρα ήρθε η ώρα να το κάνουμε να μεστώσει. Ισως γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο να μην χρειάζεται ο διαλεγόμενος Σωκράτης να συνδιαλεχθεί μαζί του; Για να του πει, άραγε, τι; Τούτος ο ξένιος ξένος αποτελούσε τα εσώψυχα του Σωκράτη που μόνος κατάφερε να τα αφουγκραστεί ο Πλάτωνας...

Ο φωτισμός του λόγου στην ολόπιτά του και η πληρέστερη σύλληψη της αλήθειας που είδαμε παραπάνω αναδεικνύονται μ' ένα εντελώς ιδιότυπο τρόπο στο έργο «Πολιτεία». Εκεί ο Πλάτωνας – ίσως πιο έντονα από οποιδήποτε άλλο έργο του – εκθέτει τη διδασκαλία του για τη λεγόμενη τριμερή διαίρεση της ψυχής. Στην πραγματικότητα πρόκειται για την τριτή διάκριση της ψυχής σε επιθυμητικόν, θυμοειδές και λογιστικόν. Συζητούσαμε, το λοιπόν, για τούτα τα τρία στην τελευταία μας συνάντηση στον «Πλάτωνα» και λέγαμε πολλά και διάφορα, αλλά αυτό που απορρόφησε την προσοχή μας ήταν οι μετωνυμίες που θα μπορούσε κανείς να μετέλθει προκειμένου να δει την εν λόγω διδασκαλία του Πλάτωνα, αφ' ενός μεν ως συνέχεια της περί μύθου φιλοσοφικής θεωρίας του, αφ' ετέρου δε ως την εν κρυπτώ ανακεφαλαίωση εκ μέρους του σύνολης της ελληνοειδούς εμπειρίας. Και για να γίνω πιο συγκεκριμένος, σκεφτείτε το επιθυμητικόν ως τη μεθυστική επιθυμία (για την Ευρυδίκη) που επιστεγάζει τον μύθο του Ορφέα, το θυμοειδές ως τη στερρή βούληση (έναντι όλων των εμποδίων) που συμπαρακολουθεί απ' άκρου εις άκρον τον μύθο του Ηρακλή και, τέλος, το λογιστικόν ως την αεικίνητη σκέψη (που δεν γνωρίζει στα εμπόδια κανένα αδιέξοδο) έτσι όπως την ενσάρκωση του μύθου του Οδυσσέα. Όταν λοιπόν ο Πλάτωνας μιλάει για την ψυχή που τη μια γίνεται επιθυμία, την άλλη βούληση και την παράλληλη στοχασμός, αυτό που μας υποσημαίνει είναι την μυστική ελληνοείδεια μέσω της φιλοσοφικής μετάφρασης των κορυφαίων ονομάτων «Ορφέας», «Ηρακλής», «Οδυσσέας». Γι' αυτό λέμε ότι ο Πλάτωνας είναι η καθόλου Ελλάδα, αν με εννοείτε...

Όπως θα έχετε καταλάβει, είναι λίγο παράξενη η παρέα μας στον «Πλάτωνα» της ΑΧΕΠΑ ΝΝΟ κι ως εκ τούτου το βρίσκουμε φυσικό να ασχολούμαστε με τα παράξενα του έργου του. Ακόμα πιο φυσικό – και ίσως ακόμα πιο παράξενο – να είναι αυτό που προσπαθούμε να βιώσουμε ως παρέα, τουτέστιν, τα «π» στο Π του Πλάτωνα. Για μας ο φίλτατος θείος φιλόσοφος δεν είναι μία απουσία χαμένη στο διάβα της ιστορίας που τη συναντάμε μόνο κατ' εικασίαν κάθε φορά που διαβάζουμε – δίκην φοιτητών – τα έργα του ή τα έργα που έχουν γραφεί γι' αυτόν. Αντίθετα, είναι μία απουσία που παροντοποιείται στην ιστορική μας συνθήκη κάθε φορά που μημούμαστε δημιουργικά – δίκην αληθινών φίλων – την πράξη που αυτός ταύτισε με την ουσία του φιλοσοφείν: τον διάλογο. Αυτό – τίποτα περισσότερο και τίποτα λιγότερο – είναι που προσπαθούμε να πετύχουμε στο Π του «Πλάτωνα»!

Η επόμενη συνάντηση του «Φιλοσοφικού Συμποσίου» έχει οριστεί για την Τρίτη 27 Αυγούστου στις 8:00 μ.μ., όπως πάντα στην αίθουσα της ΑΧΕΠΑ ΝΝΟ (394-396 Princes Highway, Rockdale). Αυτή τη φορά το θέμα μας θα είναι διπλό, μιας και θα μιλήσουμε στην αρχή για το ποιος από τα δύο αδέλφια είναι ο πιο οπαντικός, ο Προμηθέας που προνοεί ή ο Επιμηθέας που στερνολογαριάζει, ενώ στη συνέχεια θα μας προβληματίσει η μορφή του δούλου στον διάλογο «Μένων» που χωρίς να ξέρει ήξερε μια χαρά τα μαθηματικά του. Αν, φίλοι συνέλληνες, σας αρέσουν τα παράξενα που συνοδεύονται από μεζεδάκια και καλό κρασί, τότε σας περιμένουμε στο Π του «Πλάτωνα».

